

Gospodarske novice.

* Mladih gozdnih drevesic, v vsem skupaj 839.249, se bode zopet letos, kakor druga leta oddalo posameznim posestnikom ali celim občinam iz Primorskih cesarskih drevesnic ali za nizko ceno ali pa tudi prav za stonj. Kdor plača zaželeno drevesa, naj se kar naravnost obrne do c. k. nadzornika Primorskih gozdov v Trstu. Kdor pa hoče z lesom zarediti goličave, pa ni premožen, da bi jih plačal po tarifi, naj je to posamezen gospodar ali pa ubožna občina, naj se zategadel s prošnjo obrne do c. k. deželne vlade v Trstu.

Slovstvene stvari.

Pismo Ljubljanskega škofa Tomaža Hrena iz leta 1615.

Prečastiti naš rojak gospod O. Maksimilijan Pivec nam je iz Admonta poslal rokopis pisma Ljubljanskega škofa Hrena, ki ga je iz Gradca leta 1615. pisal starosti Admontskega samostana gosp. Sebastijanu Nebelnu, gotovo rodom Slovincu, ker bi mu sicer škof ne bil poročal o svojih slovenskih slovstvenih spisih.

Preprijazno pisemce gosp. O. Maks. Pivca, s katerim smo prejeli lastnoročno škofovo pismo, se glasi tako-le: „Tukajšnji arhivar gosp. O. Jakob Wichner je v arhivu našega samostana našel pismo Ljubljanskega škofa Tomaža Hrena, katero Vam v prilogi pošiljam, da ga, kakor koli Vam drago, porabite, kajti po mojih mislih je pismo posebno za nas Slovence zgodovinske vrednosti.“

Ker je to pismo list škofa Ljubljanskega, ki je od leta 1598. do 1630. o časih za katoliško vero jako težavnih bil vladika škofije Kranjske, mislimo vstreči učenemu našemu občinstvu, ki vse drobtinice slovenskega slovstva rad nabira, ako ga izročimo „Novicam“ v tisek. *)

Škofovo pismo, zdaj že 262 let staro kateremu je napis: „*Dem Wol-Ehrwürdigen in Gott andächtigen Vnsern besonder gelyebten alten Herrn vnd Freundt Herrn Sebastiano Nebel Seniorn des Wyerdigen Conuents zu Admont*“, glasi se od besede do besede tako-le:

„*Ehrwyerdiger in Gott, andächtiger, Altuertrauter hochgelyebter Herr vnd Landts-Mann Herr Sebastiane. Neben wimbschung eines gnadenreichen Newen Jahrs, auch deren vill nacheinander vnd was sonst E. E. zu Seel vnd leyb Erspryesslich, dienstlich vnd lyeb ist etc. sein dero Meine allzeytt wolgenaigte perspetuirte Dienste vnd affection betrügt zuuor. Die sollen auch vergwisst sein das Ich Die Jenige Vätterliche Mir in Meiner Jugent vnd*

*) Strokovnjak v slovstvu slovenskem, kateremu smo Hrenovo pismo pokazali, nam o tej zadevi poroča to le: „Izmed slovenskih del Hrenovih so natisnjeni samo: „Evangelia inu lystuvi. V nemšk. Gradcu 1612 — iztiskanu 1613“: in to je prvo v pričujočem pismu imenovano delo. O družih dveh ni brati, da bi bil že on ji dal na svetlo. Vendar pa je to pismo znamenito zato, ker se v 2. natisku, ki ga je preskrbel Schönleben, ki sicer ni nič slovenskega spisal, od leta 1672 bere, da za „Evangelia inu lystuvi etc.“ nasledvajo a) Catholiske peifmi (7) b) in mali katekizem str. 405 — 430 z nekaterimi molitvami. (Primerjaj: Šafarik Gesch. der südsl. Literatur I. pag. 99. 100), in zdaj je jasno, da so te pesmi s katekizmom vred pač le delo Hrenovo. Schönleben je le pisavo malo po svoje pokvaril, kakor dokazuje Kopitar. Rokopisov pa je Hrenovih sicer še več; nekaj je že natisnjenih pozneje, nekaj še v arhivih etc. (Biblioth. Carnioliae pag. 13).“

Vred.

Erzyehung Ao. 1570 Ueber die drey Jahr lang nacheinander erzaigte Wolthatten So lang Ich lebe auf alle fürfallende occasionen vmb das Gottshauss Admont E. E. vnd alle dero Zuegehörige Welche sy etbo Mir recommendiren möchten vnuergessen sein will zuuerdienen. etc. etc. Bin auch der Hoffnung E. E. werden meum partum Carniolanicum id est: Libellum Epistolarum & Euangeliorum Slavica lingua Concinnatorum vor diesen empfangen haben. An yezo Drukht man zu Augspurg Cathechismum Slavicum cum Imaginibus ad usum simplicis Catholicorum Plebeculae. Bald darauf sollen volgen: Hymeologium Slavicum das ist Ein Crainerisch von Mir nach vnd nach zusammen gesamblet: vnd verfastes Gesangbuech auf alle Fest Täg des ganzen Jahrs, weliche, lyebts, Gott schyrrist wan sy Mir zuhanden khomen E. E. auch zuegeschikht werden sollen pro Xaenio. Yezo nit mehr dan allain Ich beuilch Mich E. E. andächtigem gebeth (et latorem harum famulum meum Joannem Kunsstl). Wie sy Mir in uicem sambt Iren ganzen Ehrw. Conuent auch Trewherzigelich beuolhen sein. Gratia D. N. JESV Chri. & Magnae eius Matris Virginis Mariae benedictio cum omnibus uobis ingiter Grätz den 28. Jan. 1615.

Thom. Epus

Labac. (M. propria).

Zabavno berilo.

Angora.

Zgodovinski-romantičen obraz.

4.

(Dalje.)

5.

„Stojte, junaci!“ — zakričal je Kazančić tako strašno, da je bilo čudo, kako človeške prsi mogó poroditi takov krič, — „spominjajte se Srbske slave, Krist bodi z nami!“

„Krist bodi z nami!“ — razlegnilo se je v vsej kristijanski vojski, a že je brenknilo orožje, Tatarski konji so pridirjali, padali so na kolena, niso mogli kar brzo vstaviti svojega bega, padali so v živ zid, nekateri so se z jezdecí vred valjali po zemlji v lastni krvi. Tatarski napad je odletel od Srbske hrabrosti tako, kakor se deroča voda zaganja od skale.

„Ni še poginila Srbska moč, vi „ordinci“! — zavriskal je Kazančić — „in če Bog dáde, ne pogine na veke; iščite kje drugje legotnejše zmage, tega vam ne braním.“

Timur je videl, da je sovražnik zmogel njegove vojske desno krilo, pa vendar je bil miran — in ko je njegov vnuk in ljubljeneč šah Mohamed pokleknil predenj, ter poprosil ga, ali sme sè sredo Tatarske vojske, kateri je načeloval, na pomoč hiteti svojemu stricu, ni odgovoril mu, temuč samo gledal je z bistrim okom boj, kako se vrši dalje.

A tudi Bajazet je videl Srbske vojske zmago in poboj divjih Tatarov na njihovem desnem krilu.

„Videl sem, da so te jate odskočile od naše moči, kakor truma kobilic odletí od Arnavta, — od njegovih skal, Bismillah!“ — kričal je in veselil se — „ali sramota je nam to, da bi vso slavo zmagoslavnega boja prepustili kavrinskim vojščakom. Soliman naj svojo vojsko pelje okrog gor sovražniku v bok, jaz sè svojimi mladimi sokoli vred pa ga zgrabim na sredi. Allah! Allah!“ — buril je do céla razpaljen, — „a zmaga je